

Małopolskie Centrum Kultury
SOKÓŁ
w Nowym Sączu

Województwo
Małopolskie

SOKOŁ
Małopolskie Centrum Kultury

zaprasza na

Koncert
muzyki synagogalnej,
pieśni w języku hebrajskim i w jidysz

CHÓR SYNAGOGALNY z LIPSKA

pod dyрекcją Maestro Helmuta Klotza

Sobota, 26 września 2009, godz. 19.00

Sept.

Sanktuarium Matki Bożej Pocieszenia
Parafia Świętego Ducha w Nowym Sączu

WSTĘP WOLNY

Patronat medialny:

DZIENNIK POLSKI

insat

ŹÓN 101,2

Współorganizatorzy koncertu:

FUNDACJA JUDAICA
CENTRUM KULTURY ŻYDOWSKIEJ

Sanktuarium Matki Bożej Pocieszenia
Parafia Świętego Ducha w Nowym Sączu

Muzyka synagogalna

Ma tauwu

baryton, chór, organy, (Samuel Lampel)

Pieśń pochwalna na motywach psalmu śpiewanego przy wejściu do synagogi: Jak piękne są twoje domostwa Jakubie, Izraelu.

Haszkiwenu

tenor, baryton, chór, organy (Samuel Alman)

Modlitwa wieczorna o opiekę boską w nocy i oddalenie wszelkiego zła.

L'cho daudi

alt, chór a capella (Charles Davidson)

Pieśń rymowana, przy której w piątkowy wieczór przyjmuje się pannę młodą w sposób uroczysty i w zadumie. Muzyczno-taneczna interpretacja tej pieśni pochodzi z pantomimy „Chasydzki Szabat”.

W'schomru

tenor, chór, organy (Samuel Alman)

Cytat biblijny, który wychwala szabat, dzień odpoczynku po tygodniowej pracy. Bóg dał szabat dzieciom Izraela po wsze czasy jako wieczne przymierze, ponieważ w sześć dni stworzył on niebo i ziemię, ale siódmego dnia odpoczywał i świętował.

Omar Rabbi Elosor

baryton, chór, organy (Josef Rosenblatt)

Rabbi Elosor i Rabbi Akiba, dwaj wielcy znawcy Talmudu, obiecują pokój tym wszystkim, którzy zachowują Boże przykazania. Pokój niech zagości w twoich murach i beztroska w twoich mieszkaniach. Oby Pan Bóg dał siłę swojemu ludowi i błogosławił lud swój pokojem.

Ez chajim

chór, organy (Samuel Naumbourg)

Tora, nauka żydowska jest drzewem życia dla wszystkich, którzy się jej trzymają, a kto ją pojmie jest błogosławiony. Jej drogi są drogami rozsądku, a wszystkie jej ścieżki pokojem.

Taurras adonaj

alt, chór, organy (Louis Lewandowski)

Psalm 19, 7/8. Nauka Pana jest doskonała, pokrzepia duszę.
Świadectwo Pana jest wierne, uczy maluczkich mądrości.
Wskazania Pana są słuszne, rozweselają serce.

Przykazanie Pana jest jasne, oświeca oczy.

Naariz'cho

tenor, baryton, chór, organy

Ogłoszenie świętości Wiecznego: Święty, Święty, Święty jest Pan. Jego wielkość jest wszędzie tam, dokąd ziemia sięga.
Modlitwa zawiera również żydowskie wyznanie wiary: Sze-ma Izrael – słuchaj Izraelu, Wieczny jest Pan, Wieczny jest jedyny.

Pieśni ludowe w jidysz i po hebrajsku

Noc

chór, fortepian (Josef Dorfman)

Nikogo nie ma ze mną w tę noc. Noc jest ze mną sama, na drogach jest ponuro i spokojnie, tylko cisza po nich wędruje. Idę dalej swoją drogą, noc jest pochmurna i głucha. Dokąd? – zapytaj rytmu twego kroku. On nie da ci jednak odpowiedzi.

Warszawskie Getto

chór, fortepian (Josef Dorfman)

Noc nie przemija i dzień nie nastaje, ziemia staje się krwawą kulą. Żyd wstaje jak sztandar na wietrze, sztandar w dolinie śmierci, w getcie warszawskim!

Nie zapomnijmy nigdy naszego bólu, naszej odwagi, niechaj żar naszej duszy zapłonie!

W serce wpiszcie sobie krwią trzy słowa: zemsta, zemsta, zemsta – w getcie warszawskim.

Hu

alt, chór

Matka
karmi
dzieci

Ani

chór

Żydo
cowy
towa
w Wi

Itzi

baryton

Z iron
wese
posia

Jon

alt, chór

Żarto
trzech
w prz

As

baryton

Rabb
weso
niego
głowa

Jiss

chór

Podc
zwoj
W cia
pieśn
i doc

Hungerik dein Ketzkele

alt, chór, fortepian (aranżacja Friedbert Groß)

Matka dla której nie ma nic gorszego, jak nie móc nakarmić swojego dziecka, śpiewa swojemu głodnemu dziecięciu kołysankę.

Ani hadal

chór a capella (Lazare Saminsky)

Żydowsko-orientalna pieśń weselna. Podczas końcowych przygotowań do ceremonii Pannie Młodej towarzyszą religijne przyśpiewki. Śpiewacy upatrują w Wiekuistym Stwórcę otaczającego ich świata.

Itzik

baryton, chór, fortepian (aranżacja Werner Sander)

Z ironią zostaje przedstawiony Itzek. Odbyło się wesele (Chassene), lecz jego kieszenie są puste. To co posiada, to jego żona oraz „Mamme“.

Jommi

alt, chór, fortepian (aranżacja Werner Sander)

Żartobliwa pieśń, w której córka odmawia przyjęcia trzech prezentów: butów, kapelusza, i zausznic, ale w przypadku pana młodego – nie mówi „nie“.

As der Rebbe Elimelech

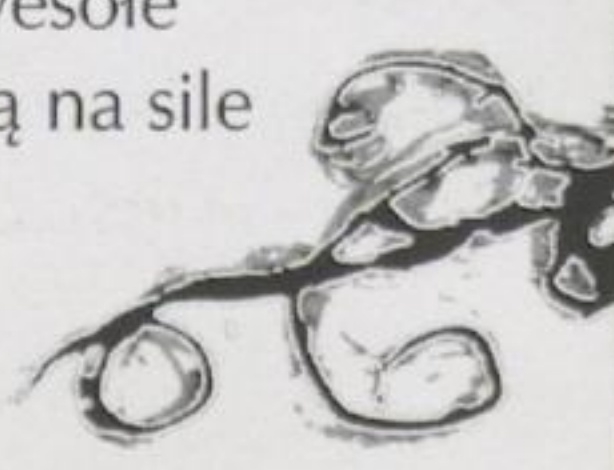
baryton, chór, fortepian (aranżacja Friedberg Groß)

Rabbi Elimelech po zakończeniu nabożeństwa jest wesoły, każe przywoływać muzyków, którzy mają dla niego grać. Wkrótce ma tego dość i woła z bólu: moja głowa!

Jissm'chu addirim

chór, fortepian (aranżacja Werner Sander)

Podczas jesiennego święta Tory kończy się czytanie zwojów i rozpoczyna się ich czytanie od początku. W ciągu procesji przez synagogę śpiewa się wesołe pieśni, w których przejawy radości przybierają na sile i dochodzą do szczytu uwielbienia.

dyrygent

Helmut Klotz

solisci:

Ulrike Henzel alt

Helmut Klotz tenor

Egbert Junghans baryton

Clemens Posselt organy/fortepian

Chór Synagogalny z Lipska

Założony w Lipsku w 1962 roku przez kantora Wenera Sandera, Chór Synagogalny, którego dyrektorem artystycznym od 1972 roku jest Helmut Klotz, ma w swoim repertuarze głównie muzykę synagogalną XIX i XX wieku oraz pieśni ludowe w języku hebrajskim i jidysz. Pieśni ludowe prezentowane są w różnoraki sposób – a capella, z towarzyszeniem organów lub fortepianu oraz na przemian przez chór i kantora, zgodnie z żydowską tradycją. Z Chórem występują najwięksi soliści i znane orkiestry, a także współpracują z nim wybitni współcześni kompozytorzy, m.in. Joseph Dorfmann, Bonia Shur i Siegfried Thiele. Ten ostatni skomponował dla Chóru *Psalmy*, których premiera odbyła się w lipskim Gewandhaus. Szeroka działalność koncertowa chóru zarówno w Niemczech, jak i za granicą, spowodowała, iż w ciągu ostatnich dwudziestu lat, stał się jednym z najbardziej liczących się i uznanych zespołów muzycznych na świecie. Zadziwia wysoką jakością artystyczną i jako jedyny tego typu chór składa się wyłącznie z chórzystów nie-żydowskiego pochodzenia, reprezentujących różne zawody.

Chór Synagogalny koncertuje przede wszystkim w lipskim Gewandhaus, Berlińskim Schauspielhaus, w Filharmonii Berlińskiej, Starej Operze we Frankfurcie nad Menem. Występował również w synagogach w Warszawie, Krakowie, Pradze, Paryżu i we Wrocławiu. W roku 1993 wystąpił w Izraelu (Jerozolima, Haifa, Tel-Aviv i Ejlat), w 1994 - w USA (Nowy Jork, Waszyngton, Boston), w 1996 - w Hiszpanii i Portugalii (Barcelona, Pampeluna, Coimbra, Porto i Lizbona), w 1998 w Afryce Południowej (Kapsztad i Johannesburg), w Belgii (Bruksela) i ponownie w Krakowie. Chór występował podczas licznych festiwali kultury i muzyki żydowskiej: w Odessie w Leverkusen (1993) oraz w Monachium (1995). Ważnym wydarzeniem był też współudział w międzynarodowej produkcji - wznowieniu ope-

ry Kurta Weilla *Droga obietnicy* w latach 1999/2000 w Chemnitz i Nowym Jorku. Dyskografia Chóru Synagogałnego składa się z czterech płyt analogowych, nagranych przez wytwórnię ETENA, podwójnego albumu CD, nagranych przez rozgłośnie MDR oraz płyty pt. *Pieśni Żydowskie* (BERLIN CLASSIC)

Sächsisches Staatsministerium für Wissenschaft und Kunst, a także die Stadt Leipzig wspierają na co dzień działalność Chóru Synagogałnego

Helmut Klotz

Wiolonczelista wywodzący się ze sławnej Sächsische Staatskapelle. Karierę wokalisty rozpoczął w roku 1961 w Operze Lipskiej, której pozostał wierny przez czterdzieści lat swojej pracy artystycznej. Jego bogaty repertuar obejmuje ponad 100 ról w 2700 przedstawieniach muzycznych. Jako tenor wcielał się zarówno w role bohaterów lirycznych, jak i tych z *charakterem*: Belmonte i Pedrillo (*Urowadzenie z Seraju*), Don Basilio (*Wesele Figara*), Almaviva (*Cyrulik sewilski*), Fenton (*Wesołe kuzoszki*), Raul (*Hugenoci*), David (*Śpiewacy norymberscy*), Wenzel (*Sprzedana narzeczona*), Sternik (*Latający Holender*), Starzec (*Peer Gynt*), Truffaldino (*Miłość do trzech pomarańczy*) i Kapitan (*Wozzeck*). Występował gościnnie w wielu operach w Europie i na całym świecie, a na szczególną uwagę zasługują jego występy jako Ewangelisty w *Pasjach* Bacha z drezdeńskim Kreuzchor i lipskim Thomanerchor. Od roku 1972 Helmut Klotz pełni obowiązki dyrektora Artystycznego Lipskiego Chóru Synagogałnego, gdzie również jest solistą. W roku 1985 otrzymał nominację wokalisty kameralnego (Kammersänger), w roku 2000 został członkiem honorowym Opery Lipskiej. Jest laureatem licznych nagród i odznaczeń: m.in. Kunstpreis der DDR (1981), Stern der Völkerfreundschaft (1988), Verdienstorden des Freistaates Sachsen (1998), Ehrenmedallie der Stadt Leipzig (1998) oraz Wielkiego Krzyża Orderu Zasługi Republiki Federalnej Niemiec (2005).

Mał

Województwo
Małopolskie

Patronat medi

DZIEN

